

ehdotus oli tullut hyväksytyksi 41 äänellä 34 vastaan. Äänestysmenettelyssä ei näin ollen ollut tapahtunut mitään virhettä. Valittajan ratkaisun tarkoituksenmukaisuuden osalta tekemän väitteen johdosta oli todettava, että kunnallislain em. valitusperusteet ovat kaikki laillisuusperusteita ja sulkevat pois kaiken

tarkoituksenmukaisuusharkinnan, tältä osin valitus oli siis lakiin perustumaton. Kaupunginhallitus päätti kehottaa asiameiestoimistoa antamaan lääninhallitukselle lausuntonsa mukaisen selityksen ja esittämään valituksen hylättäväksi (30.6. 2007 §).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Viranhaltijat. Kaupunginhallitus määräsi apul.satamakapt. Karl Forssellin viransijaisena hoitamaan satamakapteenin 30. pl:aan kuuluvaa virkaa 1.1.1969 alkaen ja kauintaan 28.2.1969 saakka (3.2. 405 §). Satamakapteenin em. virkaan valittiin 1.3. lukien merikapt. Eino Vihko tavanomaisilla ehdoilla (17.2. 561 §).

Kaupunginhallitus päätti kumota 20.11. 1958 tekemänsä päätöksen sekä oikeuttaa satamalautakunnan täyttämään vakinaisesti satamalaitoksen avoimeksi tulleet ja tulevat toimistohenkilökunnan virat (3.11. 3117 §).

Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön esityksestä kaupunginhallitus oikeutti satamalaitoksen suorittamaan 25 tonnin haarukkatrukin kuljettajalle erikoislisänä 60 p niiltä ajotunneilta, joiden aikana kuljettaja ajaa ko. trukkia konteinerikäytössä (22.12. 3615 §).

Insinööriliitto oli ilmoittanut saaneensa tietää, että satamalaitoksen v:n 1969 talousarviosta oli vähennetty työsopimussuhteisen insinöörikunnan palkkaamiseen varattua määrärahaa. Liitto katsoi, että irtisanominen aiheuttaa toimihenkilöissä turvattomuuden tunnetta ja tiedusteli, onko kaupunginhallitus tietoinen insinöörien irtisanomisista ja jos on, mitkä ovat irtisanomisen perusteet. Lisäksi liitto ehdotti, että kaupunginhallitus peruuttaisi tapahtuneet irtisanomiset sekä poistaisi irtisanomisuhan siihen saakka, kunnes asia on perusteellisesti selvitetty. Satamalautakunnan ilmoituksen mukaan oli

satamarakennusosaston konetoimiston viidestä opistoinsinööristä kaksi sanottu irti työsopimuksessa mainittua irtisanomisaikaa noudattaen. Lautakunta korosti, etteivät konetoimiston tehtävät suoritettujen uudishankintojen jälkeen enää olleet samaa suuruusluokkaa kuin aikaisemmin eikä uusiin hankintoihin toistaiseksi ainakaan vuosiin ollut aihetta. Lisäksi oli konetoimiston edellisen päällikön sairauden aikana tapahtunut melkoisessa määrin insinööriyövoiman lisäystä. Edellä olevista syistä johtuen oli konetoimiston insinöörien lukumäärä ollut lähes kolmannes koko satamarakennusosaston insinöörikunnasta. Valtuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä 18.12.1968 hyväksytyssä ponnessa edellytettiin, että satamalaitoksessa ryhdytään kiireellisesti toimenpiteisiin kustannusten vähentämiseksi ja koska konetoimistossa oli uudishankintojen suorittamisen jälkeen ollut insinöörejä selvästi liikaa, oli satamalaitos toiminut ponnessa edellytetyllä tavalla suorittaessaan irtisanomiset kustannusten vähentämiseksi. Edellä mainitun ponnin johdosta lautakunta oli lisäksi asettanut jaoston tutkimaan satamalaitoksen organisaatiokysymystä, taloudellisuutta ja tappiollisen toiminnan syitä. Kaupunginhallitus päätti, ettei kirjelmä antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että liitolle lähetettäisiin jäljennös satamalautakunnan lausunnosta (10.3. 751 §).

Insinööri Olavi Pentikäinen, joka oli yksi irtisanotuista insinööreistä, valitti 11.1.1969

2. Kaupunginhallitus

kaupunginhallitukselle satamajohtajan suorittamasta irtisanomisesta. Kaupunginhallitus hylkäsi valituksen. Pentikäinen valitti kaupunginhallituksen päätöksestä lääninhallitukseen, joka välipäätöksellään on pyytänyt kaupunginhallituksen selitystä asiasta. Pentikäinen oli valituksessaan katsonut, että hänen erottamisensa perustui mielivaltaan, koska konetoimiston työvoiman tarve ei ollut, toisin kuin satamalautakunta ja satamajohtaja olivat antamissaan lausunnoissa ilmoittaneet, vähentynyt. Pentikäinen oli vaatinut, että lääninhallitus kumoaisi kaupunginhallituksen valituksenalaisen päätöksen sekä kieltäisi sen toimeenpanon siihen asti, kunnes asia olisi lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Asiamiestoimisto viittasi lausunnossaan asiasta 3.3.1969 kaupunginhallitukselle antamaansa lausuntoon. Lausunnossa oli tultu siihen tulokseen, että irtisanominen on vapaaehtoinen hallintotoimi, jota ei yleensä tarvitse perustella, mutta että kunnan viranomaisella tulee kuitenkin olla järjellinen syy päätökseensä. Edelleen oli lausunnossa todettu, että satamalautakunnan esittämät perusteet oli yleisesti arvostellen katsottava hyväksyttäväksi syyksi työsuhteen irtisanomiselle, eikä se niin ollen perustunut mielivaltaan. Koska Pentikäisen lääninhallitukselle jättämässä valituksessa ei ollut esitetty mitään oleellisesti uutta, olisi se esitettävä hylättäväksi. Uudenmaan lääninhallitus hylkäsi 20.10. antamallaan päätöksellä valituksen ja pyynnön kaupunginhallituksen päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä (10.3. 752 §, 19.5. 1501 §, 17.11. 3247 §).

Tullikamarien yhteydessä toimivien, satamalaitoksen virastotyöaikaa noudattavien viranhaltijain virantoimitusajat vahvistettiin seuraaviksi: 1.4.1969 lukien 1.9.–31.5. väliseksi ajaksi klo 8–16.15 sekä kesäaikana 1.6.–31.8. väliseksi ajaksi klo 8–15.30 paitsi maanantaisin klo 8–16 vapaine lauantaieneen valtuuston 29.5.1968 antamien työaikamääräysten V) kohdan 3 mom:n mukaisin poikkeuksin sekä siten, että virastotyössä olevan hen-

kilökunnan säännöllisten viikkotuntien yhteismäärä on 35½ t (31.3. 985 §).

Eräiden perimistöimienpiteiden lopettaminen. Kaupunginhallitus päätti, että kaupunki luopuu enemmistä perimistöimienpiteistä niiden saatavien osalta, jotka koskevat kaupungille tulevaa tuulaakia ja liikennemaksua ja perustuvat niihin tavaraeriin, jotka tullilaitos on luovuttanut vapaaseen liikkeeseen ilman satamalaitoksen lupaa (8.4. 1064 §).

Eräiden laitteiden poistaminen käyttöomaisuudesta ym. Yleisjaosto oikeutti satamalautakunnan poistamaan käyttöomaisuudestaan seuraavat nosturit ym.: hiilinnosturit H4 ja H5 (yjsto 26.3. 5689 §); Saukon hiilisataman tulipalossa vaurioituneen siltanosturin n:o 9 (yjsto 21.5. 6136 §); Giraffe-merkkisen työskentelylavan ja Peerless-merkkisen keittiökoneen (yjsto 3.12. 7602 §); lisäksi oikeutettiin satamalaitos purattamaan Ruoholahden varastoalueella n:o 13 sijaitsevat rakennukset (yjsto 4.6. 6275 §).

Satamamaksutaksan korottamista koskeva esitys. Suomen Satamaliitolle päätettiin esittää sisäasiainministeriön 18.4.1963 vahvistaman satamamaksutaksan tarkistamista ajan tasalle sekä että liitto antaisi suosituksensa taksan korottamiseen (30.6. 2048 §).

Etelä-Suomen satamatoimikunnan mietinnöstä annettava lausunto. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö antoi v. 1966 tie- ja vesirakennushallitukselle tehtäväksi laatia tutkimuksen ja siihen liittyvän periaatteellisen kehitysohjelman Etelä-Suomen satamien sijoittamiseksi ja kehittämiseksi. Tehtävää suorittamaan oli asetettu toimikunta, joka oli ottanut nimekseen Etelä-Suomen satamatoimikunta. Toimikunnan valmistunut mietintö jakautui viiteen lukuun, jotka käsittivät 1) satamatoiminnan kehitystekijät, 2) satamatoiminnan tehostamisen, 3) satamien nykytilan ja kapasiteetin, 4) satamien kehittämisen ja 5) valtakunnallisen satamapolitiikan. Mietinnöstä annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ilmoittaa ministeriölle

1) katsovansa, että satamien hallinto olisi

edelleen pysytettävä kunnallisella pohjal-
la,

2) puoltavansa toimikunnan ehdotusta satamapoliittisen kehittämisen perustamisesta tutkimuselimenä ja niin, että satamien suunnittelu ja niihin tehtävät investoinnit suoritetaan ja päätetään ao. satamakaupunkien toimesta,

3) katsovansa, että Etelä-Suomen uuden sataman sijoituspaikkakysymys ei toistaiseksi vielä ole kypsä ratkaistavaksi, että sataman sijoittaminen Vuosaareen kaipaa lisätutkimuksia ja että nykyisillä satama-alueilla tullaan toimeen Helsingin satamatoiminnassa vielä pitkähkön ajan sekä

4) katsovansa, ettei ole tarkoituksenmukaista luopua Helsingin kaupungin ydinalueella sijaitsevien nykyisten satama-alueiden käytöstä satamatarkoituksiin ilmoittaen samalla, että kaupungin toimesta tutkitaan kaupungin keskustan runkosuunnittelun yhteydessä nykyisten satama-alueiden käyttötarkoitusta pitkällä tähtäimellä huomioon ottaen varsinkin taloudelliset vertailut eri käyttötarkoitusten kesken (10.11. 3182 §).

Rautatietariffien alennuskorvaustoimikunnan mietinnöstä annettava lausunto. Suomen Satamaliiton hallitus oli pyytänyt kaupunginhallituksen lausuntoa em. mietinnöstä. Satamalautakunta mainitsi, että satamien sulkeutuessa jäästeiden takia on teollisuuden turvaututtava rautatiekuljetuksiin, jotka ilman rahtitasoituksia muodostuisivat vientiä vaikeuttavaksi hintatekijäksi. Rahtitasokysymykseen vaikuttavat lisäksi perittävät merirahdit, jotka on porrastettu vyöhykkeittäin ja korotettu talvilisillä. Koska talvirahtialennus johtuu muista kuin liiketaloudellisista syistä, korvataan valtionrautateille näin aiheutuva tulojen menetys tulo- ja menoarvioon otetun määrärahan puitteissa. Tällaisia korvauksia on valtionrautateille vuosittain myönnetty 800 000–900 000 mk. Kaupunkien kannalta kysymyksellä on kuitenkin suoranainen liiketaloudellinen merkitys. Valtioneuvosto on vahvistanut voimassa olevat

talvirahtitasoitukset, joita sovelletaan siitä lähtien kun Perämeren satamat sulkeutuvat ja ovat voimassa satamien avautumiseen saakka keväällä. Tämän periaatteen mukaiset talvirahtitasoitukset ovat olleet voimassa v:sta 1961 lähtien. Rautatiehallitus on kuitenkin v. 1967 päättänyt, että sen myöntämät talvirahtitasoitukset ovat voimassa enää 1.1.–31.5.1968 välisen ajan, minkä jälkeen niitä ei ole tarkoitus uusia. Toimikunnan mietintö jakaantuu kahteen perusosaan, nimittäin: 1) erillisiin alennuskuljetuksiin ja 2) rahtitasoituksiin. Toimikunta on ehdotuksissaan omaksunut alennusten porrastusjärjestelmän. Toimikunnan pyrkimyksenä on ollut ylipitkien alennusmatkojen välttäminen ja tietyn joustavuuden säilyttäminen vientisataman valinnassa. Ehdotusta on kuitenkin pidettävä esim. Turun satamalle edullisempänä kuin Helsingin. Lautakunnan mielestä ei ole mitään syytä jättää Helsinkiä pois kolmannen ryhmän rahtialennussatamista, koska Helsinki esim. Toijalan kautta kuljettaessa on lähempänä kuin Hanko. Helsingin satama on maan suurin tuontisatama, joka päivittäin tarvitsee n. 250–350 tyhjää rautatievaunua. Jos sen satamaan ohjattaisiin entistä enemmän myös vientikuljetuksia, koituisi siitä hyötyä samalla valtionrautateiden ja valtion taloudelle. Vaikka toimikunnan ehdotus porrastetuista rahtitasoituksista on nykyistä parempi, ei lautakunnan mielestä enää ole olemassa riittäviä perusteita sen kaltaisen rahtitasoitujärjestelmän jatkamiselle, joka yksipuolisesti suosii vain määrättyjä satamia. Tämän vuoksi mietinnössä olevaan ehdotukseen valtioneuvoston päätökseksi sen 3.kohdan 3 mom:ssa olevaan luetteloon olisi lisättävä Turun, Naantalin ja Hangon lisäksi Helsingin satama. Erityisesti Helsingin Kauppakamari voisi vaatia Helsingille vastaavia alennuksia, mitä on myönnetty tai tullaan myöntämään muille satamille. Satamalautakunta onkin tehnyt Kauppakamarille edellä olevan mukaisen esityksen alennuksien yhdenmukaistamiseksi. Kaupunginhallitus

2. Kaupunginhallitus

päätti antaa Suomen Satamaliiton hallitukselle satamalautakunnan ehdotuksen mukaisen lausunnon (24.3. 901 §).

Turvallisuuden ja järjestyksen parantamista Helsingin satamissa koskevan vt Lopin ym. aloitteen johdosta kaupunginhallitus kehotti satamalautakuntaa järjestämään satamien turvallisuutta koskevan yhteisen neuvottelutilaisuuden ja kutsumaan siihen poliisilaitoksen, huoltoviraston, valtionrautateiden, tullilaitoksen, varustamoiden, ahtaajien, huoltisijoiden, Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön, Kuljetusalan ammattiliittojen Federationin, Suomen Merimies-Unionin ja vakuutusyhtiöiden sekä Helsingin Kauppakamarin edustajat siinä tarkoituksessa, että neuvottelussa selvitettäisiin kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja että se olisi lähtökohtana satamien turvallisuuden tehostamiselle. Satamalautakunnan tulisi lähettää kaupunginhallitukselle selvitys neuvottelutilaisuudessa laadittavasta muistiosta sekä tehdä kaupunginhallitukselle esitykset neuvottelussa sovituista, satamien turvallisuutta tehostavista toimenpiteistä. Teollisuustointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin valtuuston hyväksymän toivomusponnen johdosta (31.3. 932 §).

Tullilaitoksen toimesta kannettavien tuulaaki- ym. maksujen perimiskorvaus. Tullihallitus oli ilmoituksensa mukaan suorittanut tutkimuksen tullilaitoksen toimesta tapahtuvasta kaupungeille tulevien tuulaaki- ja liikennemaksujen kannosta sekä siitä perittävien palkkioiden perusteista ja määräistä asiasta valtiovarainministeriölle tehtävää ehdotusta varten. Tullihallitus pyysi ennen lopullista ehdotusta kaupunginhallitusta esittämään oman lausuntonsa. Osassa voimassa olevista sopimuksista kantopalkkio oli määrätty tietyksi summaksi vuodessa ja toisissa määrättyksi prosentiksi kannetuista maksuista. Tullihallitus oli tullut siihen tulokseen, että kaikkien kaupunkien palkkion perusteena tulisi olla määräprosentti kannetuista mak-

suista, jotta palkkio määräytyisi työmäärän ja kustannustason muuttumisen mukaisesti. Laskelmien perusteella tullihallitus oli päätenyt siihen, että 5 % kannetuista maksuista olisi kohtuullinen korvaus kuluista. Satamalautakunta katsoi, että tullin toimesta suoritettava kannanta ainakin Helsingin osalta muodostuisi kohtuuttoman kalliiksi. Näitä tullin kantamia kunnallisia maksuja veloitettiin satamalaitoksen toimesta esim. v. 1967 yhteensä 18 697 954 mk, josta 5 %:n kantopalkkio tekisi 934 897 mk. Vertailun vuoksi lautakunta totesi, että v. 1967 satamalautakunnan, laitoksen kansliaosaston sekä kassaja tiliosaston kokonaismenot olivat yhteensä 940 150 mk. Lautakunnan käsityksen mukaan olisi kullekin kaupungille määrättävä todellisia kustannuksia vastaava oma korvausprosenttinsa, jos korvausperusteena pidetään määräprosenttia kannosta. Helsingissä kantaa II tullikamari postitse lähetetystä tullinalaisesta tavarasta kaupungille tulevat tuulaaki- ja liikennemaksut tullilaskun yhteydessä. Muissa Helsingin tullikamareissa kaupunki hoitaa itse sekä velotuksen että kannon. Lisäksi toimittaa kaupunki itse maksujen peruutukset ja kantaa mahdolliset lisämaksut. Tullikamarin kannettavaksi jää tullilaskuun kaupungin toimesta merkityt tuulaaki- ja liikennemaksut. Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa tullihallitukselle satamalautakunnan lausunnonsta ilmenevin perustein, että korvauksen laskeminen tullilaitoksen toimesta tapahtuvien kunnallisten maksujen kannossa olisi tapahduttava tarkoin paikallisten olosuhteiden edellyttämien todellisten kustannusten mukaisesti lähinnä suoriteyksikön pohjalta siten, että korvausmäärä vahvistetaan kerran vuodessa (13.1. 154 §).

Tullivalvontaveneiden säilytyspaikan vuokran maksamista koskeva asia. Tullihallitus oli ilmoittanut, että Kauppatorin rannassa ja satama-altaassa kaupungin osoittama tulliveneiden seisontapaikka oli käynyt liian ahtaaksi, eikä siellä myöskään ollut miehistölle tarvittavaa suojarakennusta ja varusteiden

säilytyspaikkaa. Tämän vuoksi tullihallituksen on ollut pakko hankkia valvontaveneille edullisempi sijoituspaikka, jonka Suomalainen Pursi-Seura on vuokrannut Sirpalesaaresta Kaivopuiston edustalta. Samalla on vuokrattu 35 m²:n suuruinen tila siellä olevasta venevajasta miehistön suojaa ja varusteita varten. Vuokra neljästä venepaikasta ja suojasta on 955 mk vuodessa. Tullihallitus oli pyytänyt, että kaupunki tullisäännön 10 §:n perusteella suorittaisi mainitun vuokran. Satamalautakunta mainitsi, että Suomen Kaupunkiliitto oli 20.12.1965 lähettänyt valtioneuvostolle kirjelmän, jossa Kaupunkiliitto oli katsonut tullisäännön 10 §:n, sellaisena kun se oli 1.10.1965 annetussa asetuksessa, lain vastaiseksi ja pyytänyt valtioneuvostoa muuttamaan pykälän. Kirjelmässä oli mm. todettu, että uusi 10 § ei ollut tullilain 155 §:n sanamuodon mukainen, vaan ylitti sen huomattavasti. Sellaisia kohtia olivat mm. tullihallituksen mainitsema asetuksen h) kohta, joka koski tullitoimipaikan käytössä olevien kulkuneuvojen säilyttämiseen ja huoltoon tarvittavia tiloja. Oikeuskanslerin käsityksen mukaan pykälää olisi aihetta muuttaa siten, että siinä nimenomaan todettaisiin pykälän 1) kohdassa lueteltujen tullitilojen kuuluvan kaupungin hankittaviin tiloihin vain siinä laajuudessa, kuin ao. kaupungin kanssa on erikseen sovittu tai tilojen hankkiminen vanhastaan kuulunut kaupungin velvollisuuksiin. Kulkuneuvojen käyttäminen tullilain noudattamisen valvontaa koskevissa tehtävissä on katsottava kuuluvan valtiolle ainakin silloin, kun on kysymys tullitoimipaikkojen alueiden ulkopuolella tapahtuvasta valvonnasta. Kaupunkiliitto ja satamaliitto olivat lisäksi pyytäneet lausunnon oikeustieteen tri Kauko Sipposelta, joka katsoi, että tullisäännön 10 §:ssä oli siksi vakavia virheitä, että viranomaisilla on täysi peruste jättää soveltamatta pykälää lainvastaisena ja että se olisi kiireellisesti muutettava siten, että se kaikilta osiltaan olisi voimassa olevan lainsäädännön mukainen. Satamalautakunta to-

tesi vielä, että kaupungin toimesta oli tullilaitoksen moottoriveneitä varten vain osoitettu maksuttomat kiinnityspaikat yleisen liikenteen laiturista. Asiamiestoimisto viittasi myös lausunnossaan tullilain 155 §:ssä kaupungille asetettuihin velvollisuuksiin. Kaupunginhallitus päätti satamalautakunnan ja asiamiestoimiston lausunnoista ilmeillä perusteilla ilmoittaa tullihallitukselle katsovansa, ettei kaupunki ole velvollinen korvaamaan ko. tullivalvontaveneiden säilyttämisestä aiheutuvia kuluja tullilaitokselle (20.1. 241 §).

Liikennemaksuja koskevat asiat. Kaupunginhallitus päätti, että Paraisten kauppalan kanssa solmitaan satamalautakunnan 9.12. 1968 tekemän esityksen mukainen sopimus liikennemaksujen tilittämisestä (3.2. 403 §), että Haminan kaupungin kanssa tehdään esitetyn mukainen sopimus liikennemaksujen kantamisesta ja tilittämisestä (11.8. 2179 §). Lappeenrannan kaupungille päätettiin ilmoittaa, että Helsingin kaupunki pidättäytyy Lappeenrannan kaupungin esittämän liikennemaksun kantamista koskevan sopimuksen tekemisestä siihen asti, kunnes sisäasiainministeriön asettaman maaliikennemaksutoimikunnan kanta on tiedossa (24.11. 3325 §).

Nyström & Co Oy:n maksettavaksi oli pantu liikennemaksua v. 1961–1963 useampina laivanlasteina tuodusta tavarasta. Yhtiö oli v. 1968 vireille panemassaan valituksessa vaatinut maksuunpanoja aiheettomina kumottaviksi, koska lasteja kuljettaneet alukset olivat poikenneet Helsingin kaupungin satamassa vain noutaakseen tullimiehen ja lastin purkausluvan sekä jatkaaneet välittömästi matkaansa käyttämättä satamalaitteita. Lääninhallitus oli 11.11. antamallaan päätöksellä jättänyt valituksen v. 1961 ja 1962 tapahtuneiden maksuunpanojen osalta liian myöhään jätettyinä tutkittavaksi ottamatta, mutta muulta osin katsonut, että yhtiölle ulkomailta tulevia lasteja ei siitä huolimatta, että niitä kuljettaneet alukset olivat poikenneet Helsingin kaupungin satamassa, mutta pur-

2. Kaupunginhallitus

kauttaneet lastinsa Helsingin maalaiskunnassa, ollut tuotu Helsingin kaupunkiin sillä tavoin kuin liikennemaksutaksan 1 §:ssä edellytetään sekä tämän vuoksi kumonnut liikennemaksun maksuunpanot. Korkein hallinto-oikeus oli 30.6.1969 antamassaan päätöksessä katsonut, ettei ollut syytä muuttaa lääninhallituksen vastaavanlaisessa tapauksessa aikaisemmin saman yhtiön valituksesta tekemää päätöstä. Ratkaisusta oli ilmeisesti tehtävä se johtopäätös, että tavaran käsitteleminen satamassa on liikennemaksun perimisen edellytys siitä huolimatta, ettei liikennemaksutaksassa sitä nimenomaan edellytetä. Koska lääninhallituksen päätöksessä ja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa on kysymys liikennemaksun perimisen edellytyksestä, ei ole luultavaa, että korkein hallinto-oikeus muuttaisi lääninhallituksen em. päätöstä. Kaupunginhallitus päätti, ettei lääninhallituksen päätökseen haeta muutosta. Samalla kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden asiaa koskevan päätöksen (4.8. 2117 §, 22.12. 3617 §).

Edelleen kaupunginhallitus päätti, ettei lääninhallituksen päätöksiin, jotka koskivat Nokia Oy:n ja Suomen Sokeri Oy:n liikennemaksujen maksuunpanoista tekemiä valituksia, haeta kaupungin puolesta muutosta (1.12. 3393, 3394 §).

Kaupunginhallitus päätti hylätä Etelä-Suomen Laiva Oy:n valituksen, jolla yhtiö oli anonut liikennemaksun peruuttamista Kaisaniemi-laivan osalta. Laiva oli lähtenyt satamasta tyhjänä romutettavaksi. Satamalautakunnan päätös liikennemaksun veloituksesta perustui voimassaolevaan taksaan (1.9. 2421, 2422 §).

Laiturit, väylät, rautatiet, kadut ja kentät ym. Kaupunginhallitus oikeutti satamalautakunnan käyttämään em. tarkoituksia varten v:n 1967 ja 1969 talousarvioihin merkittyjä siirtomäärärahoja (10.2. 469 §).

Kaupunginhallitus oikeutti satamalautakunnan käyttämään määrärahan jakoa osittain muuttaen v:n 1968 talousarvioon Jätkäsaaren laituria varten merkitystä osamäärärahasta 150 000 mk sekä Sompasaaren laiturityön jatkamista varten merkitystä osamäärärahasta 150 000 mk urakiskojen ja urakiskovaihteiden hankkimista varten (20.1. 243 §); Volvon laiturin jatkeita varten merkitystä osamäärärahasta enintään 50 000 mk rautateiden ja ratapihojen rakentamiseen sekä 50 000 mk katujen, kenttien ja aitojen rakentamiseen (13.1. 155 §, 22.12. 3618 §); v:n 1969 talousarvioon Merisataman rantojen järjestelyä varten merkitystä osamäärärahasta 150 000 mk Merisataman ratapihatyöhön ja 40 000 mk aallonmurtajatyöhön (29.9. 2711 §); rautateitä ja ratapihoja varten merkitystä osamäärärahasta enintään 40 000 mk Sörnäisten lauttasataman teiden päällystämiseen (20.10. 2927 §) ja v:n 1967 talousarvioon tutkimusvälineitä varten merkittyä osamäärärahaa maantutkimustyössä käytettävän teräsrakenteisen lautan rakentamiseen (17.3. 833 §).

Satamalautakunnan käytettäväksi myönnettiin 40 000 mk kahden rautatievaihteen siirtämisestä Itämerenkadun katualueelta ja urakiskojen rakentamisesta katualueella olevalle Salmisaaren voimalaitoksen junaraiteen osalle aiheutuvien kustannusten suorittamista varten (27.10. 3000 §).

Satamalaitosta kehoitettiin tehostamaan kustannusten tarkkailua, niin ettei tarkoitukseen myönnettyjä määrärahoja ylitetä, ellei siihen ole myönnetty oikeutta eri esityksen perusteella (17.2. 536 §).

Käyttöomaisuus. Kaupunginhallitus päätti, että v:n 1968 tilinpäätöksessä lisätään satamalaitoksen käyttöomaisuuteen seuraavat erät:

	mk
14 59 13/1966 Lauttasaaren telakka	199 946
14 59 10/1967 Herttoniemen kentät	200 000
14 59 10/1967 Sompasaaren itäinen laiturit	222 624
	622 570

Lisäksi päätettiin, että seuraavat, yleisiksi töiksi katsottavat erät (viemäryöt sekä satama-alueeseen kuulumattomat Sirpalesaaren aallonmurtajan uudisrakennus- ja korjaus-

työt) poistetaan satamalaitoksen kesken-
eräisten töiden ja hankintojen tililtä talous-
arvion ulkopuolella:

	mk
13 59 13/1966 Kulosaaren sillan vieressä olevat viemäryöt	135 513
13 59 13/1966 Verkkosaaren viemärit	150 000
14 59 13/1966 » »	61 642
14 59 10/1967 » »	338 358
14 59 10/1967 Aallonmurtajat	38 069
14 59 10/1967 Lauttasaaren rakennusainesataman viemäryöt	194 259
14 59 10/1967 Muut viemäryöt	200 000
14 59 10/1967 Kokkosaarenkadun viemärit	66 336
	1 184 177

(17.2. 558 §).

Hankinnat. Kaupunginhallitus oikeutti satamalaitoksen heti tekemään Kone Oy:n kanssa kontainerikäyttöön tarkoitettua suurtehonosturia koskevan hankintasopimuksen. Puuttuva osa hankintahinnasta, 1 490 000 mk, saatiin ottaa laitoksen v:n 1970 talousarvioehdotukseen (30.6. 2050 §).

Alueen vuokraaminen. Kaupunginhallitus oikeutti satamalautakunnan panemaan täytäntöön lautakunnan kokouksessaan 25.11. 1968 tekemän, tutkittavaksi alistetun päätöksen alueen vuokraamisesta Finnexpress Oy:lle Sörnäisten satamasta kalatukkuksuksen ja Sörnäisten asematoimiston väliseltä kentältä (13.1. 160 §).

Raiteita koskevat asiat. Yleisjaosto oikeutti Öljynpuristamo Oy:n jatkamaan raidekujalla n:o 9 sijaitsevaa sivuraidettaan yhtiön tontin länsirajan tasalle raiteenpitojärjestelmän mukaisin ehdoin ja satamarakennusosaston 5.8. laatiman piirustuksen n:o XI/383¹ mukaisesti (yjsto 8.10. 7173 §).

Satamalaitokselle myönnettiin oikeus sijoittaa Vaasan Höyrymylly Oy:n Munkkisaa-

ren tehtaiden raide satamarakennusosaston 18.3. päivätyn piirustuksen mukaisesti sillä ehdolla, että anoja hankkii toimenpiteelle rautatiehallituksen suostumuksen ja suorittaa raiteiden siirtotyön aiheuttamat kustannukset (yjsto 4.6. 6276 §).

Yleisjaosto myönsi 1 600 mk käytettäväksi Sörnäisten rantatien lisäraiteenpito-
vuokran palauttamista varten Osuustukku-
kaupalle v:lta 1965–1968 (yjsto 17.12. 7713 §).

Satamat. Satamakomitean mietinnön johdosta kaupunginhallitus kehotti satamalautakuntaa laatimaan yhteistoiminnassa liikennöitsijäin ja ao. viranomaisten kanssa Länsisatamaa varten tarkistettut yleis- ja käyttösuunnitelmat. Sörnäisten sataman yleis- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa olisi otettava huomioon Sompasaaren alueelle rakennettavan lauttasataman tarpeet. Lisäksi olisi selvitettävä pysyvästi määrättyjen laituripaikkojen ja varastojen tarve eri linjoilla toimiville aluksille ja tutkittava mahdollisuuksia laajentaa vapaavarastoaluetta ja muodostaa

2. Kaupunginhallitus

se mahdollisesti vapaasatamaksi. Satamalaitoksen tulisi yhteistoiminnassa tullilaitoksen kanssa tutkia mahdollisuuksia yksinkertaistaa tavaratarkastukseen liittyviä, tavarankäsittelyn nopeuttamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Kaupunkisuunnitteluvirastoa kehoitettiin suorittamaan yhteistoiminnassa satamalaitoksen kanssa tutkimus sataman vaikutusalueelle suuntautuvista kuljetuksista satamien liikenneyhteyksien parantamiseksi. Samalla kaupunginhallitus päätti tehdä merenkulkuhallitukselle esityksen Helsingistä länteen johtavan 9 m:n syvyisen rannikkoväylän kunnostamistöiden jouduttamisesta. Laajasalon öljyvarastoalueet päätettiin siirtää kiinteistölautakunnan hallinnosta satamalautakunnan hallintoon 1.1.1970 lukien. Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin tekemään kaupunginhallitukselle esitys, joka sisältäisi täsmällisen määrittelyn ko. alueista ja niiden käyttömaisuusarvosta (8.12. 3426 §).

Kaupunginhallitus päätti todeten, että Länsisataman talletusvaraston rakentamista koskevista, satamalautakunnan 3.3.1969 päivätyssä esityksessä tarkoitetuista urakkasopimuksista päättäminen kuuluu lautakunnan toimivaltaan, palauttaa asian lautakunnan käsiteltäväksi (10.3. 707 §, 24.3. 903, 905 §).

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä satamarakennusosaston laatimat, 27.1.1969 päivätyt Länsisataman varastorakennuksen L 4 luonnospiirustukset (23.6. 1947 §).

Öljyvarastoalueet. Kaupunginhallitus päätti puolestaan hyväksyä Esso Oy:n Laajasalon öljyvarastoaluetta koskevan yleissuunnitelman yhtiön 25.11.1968 päivätyyn piirustuksen mukaisesti siten, että alueen täyttö ja istutustyöt laaditaan yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ja ottaen huomioon piirustuksessa esitetyn varatäyttöalueen osalta rakennusviraston 25.7.1969 antamassa lausunnossa esitetyn sekä myös palolaitoksen 8.9. 1969 päivätyssä lausunnossa lausutun (22.9. 2657 §).

Kaupunginhallitus totesi, että Salmisaaren öljyvarastotyömaalta saatavaa louhoskiveä

voidaan käyttää Mercantile Oy:n vuokratontin täyttämiseen, lähinnä täyttöalueen sulkupenkereeseen, niin että satamalaitos huolehtii penkereen paikan mahdollisesta ruoppaamisesta ja valvoo louhoskiven vastaanottamisen sekä niin että sähkölaitos hoitaa tonttinsa täyttämisen. Satamalautakuntaa kehoitettiin ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin ao. vuokrasopimuksen tarkistamiseksi siten, että tarvittavat alueet voidaan ensi tilassa vapauttaa ja siirtää sähkölaitoksen hallintaan (27.5. 1549 §).

Sillat. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle päätettiin esittää, että 28.10. 1937 annettu valtioneuvoston päätös Lauttasaaren maantiesillan liikennöimisestä myöhemmin siihen tehtyine muutoksineen kumoutaisiin 1.1.1970 alkaen. Kaupunkisuunnittelulautakuntaa kehoitettiin suorittamaan liikennetutkimus Lauttasaaren uuden sillan liikenteestä silmällä pitäen läppäsillan aukon kautta tapahtuvaa purjehdusta koskevia aikoja sitten, kun liikenne sillalla on kehittynyt normaalia tilannetta vastaavaksi (24.11. 3326 §).

Yleisjaosto päätti, että Lauttasaaren uuden sillan avaamistilaisuus pidetään sillalla 30.12. 1969. Tilaisuuden jälkeen järjestetään vastaanotto Kallion virastotalossa, isäntineen yhteensä n. 200 henkilölle. Avaamistilaisuudesta ja vastaanotosta aiheutuvat kulut saatiin suorittaa Lauttasaaren sillan rakentamiseen myönnettyistä määrärahoista. Rakennusvirastoa kehoitettiin huolehtimaan sillalla toimeenpantavasta liputuksesta sekä satamalaitosta yhteistoiminnassa Lauttasaaren uuden sillan suunnittelu- ja rakennustoimikunnan kanssa huolehtimaan sillan avaamistilaisuuden järjestämisestä (yjsto 19.11. 7448 §).

Merenkulkuhallituksen esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, ettei kaupunginhallituksella ollut mitään sitä vastaan, että Korkeasaaren ja Hylkysaaren välille rakennetaan jalankulku- ja huoltoajosilta, jos merimuseo sijoitetaan Hylkysaareen. Kaupungin osallistuminen rakennuskustannuk-

siin ja Korkeasaaren eläintarhan mahdollinen lisätilan tarve voitaisiin ottaa neuvoteltavaksi siinä vaiheessa, jolloin merimuseon rakennustöiden aloittaminen on tiedossa (17.2. 526 §).

Laiturit. Satamalautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin Tammasaaren laiturin jatkamiseksi Alko Oy:n anomuksen mukaisesti. Satamalaitoksen osuuden suorittamiseen saatiin käyttää laitoksen määrärahoja Laiturit, väylät, rautatiet, kadut ja kentät, aidat sekä rantojen järjestelyt. Vuosien 1970 ja 1971 talousarvioehdotuksiin olisi otettava tarpeellinen määräraha laiturin rakenteita varten (30.6. 2046 §).

Piirustusten hyväksyminen. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seuraavat piirustukset: Katajanokan varastorakennuksen K 16 muutospiirustukset n:o 11729–11730 (14.4. 1107 §); varastorakennuksen V 3 muuntamon ja pääkeskushuoneen piirustukset n:o 11960 ja 11951 (9.6. 1810 §); Sompasaaren varastorakennuksen S 2 pääpiirustukset siten, että rakennuksen lattiataso hyväksytään rakennettavaksi pääpiirustuksissa esitetyllä tavalla ympäröivän kentän tasoon ja niin, että autopaikkojen yleisjärjestely suoritetaan lauttasataman yleissuunnitelman yhteydessä (7.1. 83 §, 9.6. 1811 §) sekä suunnitelman Pitkäsilta–Hakaniementori rantaosan kunnostamisesta satamarakennusosaston 21.11. 1967 päivätyn piirustuksen VII 431² mukaisesti huomioon ottaen kaupunkisuunnittelu- lautakunnan, kiinteistölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnoissa esitetyt näkökohdat (3.2. 399 §).

Jäänmurtajien kesäsijoituspaikat. Merenkulkuhallituksen asiaa koskevan kirjelmän johdosta kaupunginhallitus päätti merkitä ehdollisesti v:n 1970 talousarvioehdotukseen 400 000 mk jäänmurtajien kesäseisontapaikkojen rakentamiseksi Ruoholahteen Neptuninkadun pohjoispään ja Saukon laituri-alueen välille satamarakennusosaston piirus-

tuksen n:o III/14127 mukaisesti edellyttäen, että kaupungin osuus laitureiden kokonaiskustannuksista on enintään 890 000 mk (2.6. 1652 §).

Satamien talvipuhtaanapitoa koskevan vt Veikko Aallon ym. kirjelmän johdosta kaupunginhallitus kehotti satamalaitosta ja rakennusvirastoa yhteistoiminnassa tehostamaan satamien talvipuhtaanapitoa huomioon ottaen satamalautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnoissa esitetyt näkökohdat ja niistä erityisesti sen, että Katajanokan ja Sörnäisten satamiin pyritään perustamaan rakennusviraston puhtaanapito-osaston työtukikohdat (27.1. 315 §).

Vahingonkorvaukset ym. Yleisjaosto päätti, että kaupunki tyytyy puoleen Etelä-Suomen Laiva Oy:lle m/s Malmi -nimisen aluksen törmäämisen johdosta Lauttasaaren siltaan esitetystä korvausmäärästä eli 1 223 mk:aan ja että loppuosa korjauskustannuksista jää kaupungin vahingoksi (yjsto 24.9. 7047 §).

Asiamiestoimisto oikeutettiin hakemaan muutosta raastuvanoikeuden 18.2.1969 antamaan päätökseen asiassa, jossa kaupunki oli velvoitettu suorittamaan Mäntsälä Oy:lle korvausta 34 000 mk 52 rullasta juuttikangasta, mikä oli vahingoittunut 20.6.1967 Eteläsatamassa sattuneessa tulipalossa (3.3. 697 §).

Kaupunginhallitus päätti hylätä Lars Krogius Oy:n valituksen korvauksen saamisesta satamassa kadonneesta tavaraerästä (4.8. 2118 §).

Kaupunginhallitus päätti, ettei satamalaitokselle ollut suoritettava sen palolaitokselle esittämää 700 mk:n suuruisia laskua satamahinaaja Turson käyttämisestä s/s Ariadnen pelastustyössä (13.1. 126 §).

Höyrylaiva Ariadnen sijoittamista pysyvästi Eteläsatamaan koskevan Ariadne-ryhmä -nimisen liittymän anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, ettei hl. Ariadnen sijoittamiseen Eteläsatamaan

2. Kaupunginhallitus

ole käytännössä mahdollisuutta. Tarkoituksena oli ollut mm. käyttää Ariadnen ravintolatiloja entiseen tarkoitukseensa (30.6. 2047 §).

9. Liikelaitoksia koskevat asiat

Teollisuuslaitosten lautakunta

Erään tilan siirtäminen teollisuuslaitosten lautakunnan hallintoon. Kaupunginhallitus päätti siirtää Helsingin maalaiskunnan Ylästön kylässä sijaitsevasta tilasta Smeds RN:o 2⁵ n. 38.1 ha:n suuruisen, Silvolan tekoaltaaseen rajoittuvan vesilaitoksen piirustuksen mukaisen alueen teollisuuslaitosten lautakunnan hallintoon, pääoma-arvo 900 000 mk (3.11. 3105 §).

Hallinnollisesti johtavassa asemassa oleville viranhaltijoille suoritettava varallaolokorvaus. Kaupunginhallitus päätti kaupunginvaltuuston 29.5.1968 vahvistamien työaikamääräysten XXI kohdan 2 mom:in perusteella, että niille teollisuuslaitosten palveluksessa oleville, teknillisen peruskoulutuksen saaneille viranhaltijoille ja toimihenkilöille, jotka katsotaan hallinnollisesti johtavassa tai siihen rinnastettavassa asemassa oleviksi, saadaan teollisuuslaitosten toimitusjohtajia lukuun ottamatta maksaa heille määrätystä varallaolosta korvausta. Samalla kaupunginhallitus päätti kiinnittää teollisuuslaitosten huomiota siihen, että em. työaikamääräysten XX kohdan 2 mom:in mukaan korvausta ei aikaisemmista määräyksistä poiketen suoriteta varallaolosta, joka tapahtuu aikana klo 24–6, mutta että viranhaltijalle, joka tänä aikana kutsutaan työhön, on annettava kutsun aiheuttamasta häiriöstä palkkalautakunnan vahvistamien ohjeiden mukainen erillinen korvaus (17.11. 3249 §).

Käteiskassojen suuruuden määrääminen.

Jäsenmaksut. Yleisjaosto hyväksyi maksettavaksi Suomen Satamaliiton 28 075 mk:n suuruisen jäsenmaksun (yjsto 5.3. 5532 §).

Yleisjaosto vahvisti sähkö-, vesi- ja kaasulaitoksen käteiskassojen suuruuden ja oikeutti laitokset palkanmaksua edeltävänä päivänä poikkeamaan niille määrätystä käteiskassan määrästä asianmukaisesti hyväksytyjen palkkaluetteloiden osoittamalla, kassasta maksettavilla määrillä (yjsto 28.5. 6164 §).

Yleisurakoitsijaoikeuksien myöntämistä koskeva asia. Teknikko Viljo Salminen oli hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta muutosta lääninhallituksen päätökseen, joka koski otsikossa mainittua asiaa (v:n 1968 kert. s. 307). Korkein hallinto-oikeus oli 22.1. jättänyt lääninhallituksen päätöksen pysyväksi siltä osin, kuin valitus oli jätetty tutkittavaksi ottamatta ja väite lausunnon antajien esteellisyydestä hylätty. Muilta osin korkein hallinto-oikeus oli kumonnut lääninhallituksen päätöksen ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi. Lääninhallitus oli tutkinut asian ja koska Salmisella, kuten korkein hallinto-oikeus oli todennut, on riittävä teknillinen pätevyys toimia Bryhmän yleisurakoitsijana ja kun hänellä myös on Sähkötarkastuslaitoksen vahvistamissa sähköurakoitsijain pätevyysvaatimuksissa B-urakoitsijalta edellytetty käytännöllinen kokemus urakoitsijaliikkeen suunnittelijana ja työnjohtajana, ja kun teollisuuslaitosten lautakunnan ei olisi pitänyt mainitsemillaan perusteilla hylätä Salmisen hakemusta, lääninhallitus oli kumonnut kaupunginhallituksen ja lautakunnan päätökset ja palauttanut asian teollisuuslaitosten lautakunnan uudelleen käsiteltäväksi pyydettyjen oikeuksien myöntämistä varten Salmiselle. Kaupunginhallitus päätti merkitä lääninhal-